

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

грамотності, формуванню лексичної компетентності всіх, хто має справу з латинською ботанічною номенклатурою.

Скакун І.О.
СВІТОГЛЯДНО-МЕНТАЛЬНЕ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЛЮДИНИ
В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Кафедра психології та філософії
Буковинський державний медичний університет

Вступ. Основними аспектами новітніх наукових досліджень в сучасному соціокультурному просторі є людський потенціал і його актуалізація в динамічних умовах навколишнього середовища. Людиномірні системи, які стали об'єктом вивчення постнекласики, становлять особливий інтерес для сучасної методології науки. Основним регулятивом побудови нових стратегій дослідження є людський потенціал і його актуалізація в динамічних умовах навколишнього середовища.

Мета дослідження. Висвітлення нових методологічних та теоретико-світоглядних принципів дослідження потенціалу людини на основі нової наукової парадигми, яка ґрунтується на плюралізмі та міждисциплінарності.

Матеріал і методи дослідження. Особливо варто виділити методологічний принцип інтеграції культурно-історичного досвіду людства у розв'язанні проблеми людини. Використання принципу інтеграції визначене пошуком нових людино вимірних трендів. Інноваційними для формування уявлень про потенціал людини в контексті нової наукової парадигми є також й інші принципи: дієвості, системності, динамічності, прагматичності.

Результати дослідження. По-новому трактується образ людини та її доля. Основним регулятивом побудови нових стратегій дослідження є людський потенціал і його актуалізація в динамічних умовах навколишнього середовища. У свою чергу, антропоцентризм у сучасному розумінні – це модель розвитку, зорієнтована на максимальне розкриття потенціалу кожної людини. Антропологічна настанова сучасної наукової картини світу культивує ідеал цілісності науки та ціннісно-орієнтованого знання.

Перспективи концепції антропоцентризму полягають у подальшому розвитку людиномірних систем та утвердженні їхнього методологічного потенціалу. Запорукою цього є: потреба в інтеграції між природничим та гуманітарним знанням, дотримання плюралізму філософських поглядів у розгляді антропологічної тематики, дотримання балансу між одвічним протистоянням процесів онто- та антропологізації, побудова нових наукових і філософських моделей, в яких людина набуває чітко визначеного ексклюзивного статусу та відповідає його основним константам. Сьогодення сповнене динамічним розвитком усіх сфер життя, пов'язаних із виникненням антигуманних напрямів, що приводять до заподіяння шкоди людині чи нехтування людським життям. Згідно з антропоцентризмом, жодна ідея та шляхи її реалізації не можуть бути виправданими, якщо вони завдають шкоди людині.

Висновки. Загалом, у сучасній філософії науки спостерігається процес усебічного дослідження пізнавальних потенцій людини, що породжує різноманітні підходи і методологічні практики. Активно формуються різноманітні парадигми, серед яких: аксіологічна, комунікативна, лінгвістична, а в контексті розмаїття парадигм визрівають нові підходи, які в кінцевому результаті розширюють пізнавальні компетенції людини.

Служька А.Я.
ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ФІЛОСОФІЇ, МЕДИЦИНИ ТА РЕЛІГІЇ
У РОЗУМІННІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Кафедра психології та філософії
Буковинський державний медичний університет

Вступ. Немає науки, більш близької до життя кожної людини і в той же час більш складної, яка постійно розвивається і тому не завжди доступна розумінню непрофесіонала,

ніж медицина. Будь-які зміни в суспільстві, як правило, завжди впливають і на стан медичної науки. Якщо проаналізувати історію розвитку медицини, то дійдемо до розуміння тісного взаємозв'язку медичних знань з філософією і релігією. Сферою впливу медицини завжди було тіло, а філософії – душа. З часом розуміння того, що людина - це не тільки тіло, але й душа, дух, виводить медицину передовсім на зв'язок не тільки з філософією, а й з релігією.

Мета дослідження. Щодо взаємин медицини та релігії в процесі їх історичного розвитку, можна дійти до висновку, що релігія і медицина протягом століть розвивалися у тісному взаємозв'язку, підтримуючи сакральні основи існування людського суспільства. Медицина, яка зароджувалась та існувала в стінах релігійних храмів сповідувала ті ж самі цінності, що й релігія. Медицина несла сакральний релігійний смисл та підпорядковувалась йому, вона була окремою професією, але в жодному разі не суперечила релігії, а підтримувала головні її ідеї .

Матеріал і методи дослідження. ХХ століття для медицини та релігії стало часом категоричного роз'єднання. Для релігії почала стверджуватись зовсім нова парадигма – формується секулярне суспільство, яке не потребує релігії для пізнавальної та соціально-практичної діяльності; це процес, унаслідок якого всі сектори суспільства, культури, різні суспільні групи та окремі індивіди звільняються від релігійного світогляду та впливу.

Результати дослідження. Релігія постає індивідуальною справою і не повинна втручатися в політику, освіту тощо. Філософія секуляризму стверджує, що існування надприродних сил принципово неможливо довести - якщо ці сили й існують, то вони недоступні вивченню. Наприкінці ХХ століття вчені світу спрогнозували, що ХХІ століття визначатимуть масштабні цивілізаційні зрушення, які торкнуться усіх сфер життя: економічної, політичної, духовної та культурної. Рубіж тисячоліття співпав з переходом людської цивілізації від індустріального суспільства до так званого інформаційного, появу якого пов'язують з інформаційною революцією, розвитком інформаційних технологій, що радикально змінюють суспільне життя. За таких умов спостерігаються суттєві зміни у взаємовідносинах релігії та суспільства, які отримали назву «постсекулярізм» - це збірна назва наукових теорій, які стверджують про суттєвий вплив релігійних вірувань і практик у сучасному суспільстві, необхідність конструктивної взаємодії між релігійною та світською сферами життя.

Висновки. Аналіз взаємозв'язків філософії, медицини та релігії виявив спільні їх прагнення у з'ясуванні найважливіших питань здоров'я людини та способів його досягнення. Вони давали нові вагомні підстави для утвердження в думці, що в реалізації своїх предметних завдань – лікувати тіло людини, медицина постійно буде виявляти свою обмеженість, бо в реальній практичній діяльності лікар має справу з цілісною людиною, складовими якої є тіло, душа і дух. Відкриття важливості духовного налаштування людини у процесі лікування (зцілення) слугувало підставою для розуміння не тільки ролі філософії для досягнення повноти осягнення людини в медичній практиці, але й релігії.

Телеки М.М.

СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ КЛІНІЧНИХ ТЕРМІНІВ З КОМПОНЕНТОМ «ДИЗЕНТЕРІЯ»

Кафедра іноземних мов

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Вчені виділяють кілька основних джерел виникнення глобальних проблем сучасності, серед яких неостаннє місце займає поширення у світі інфекційних хвороб. Щорічно ВООЗ реєструє більше 68 млн випадків діарейних захворювань. Причиною розповсюдження кишкових інфекцій є збільшення спектра мікроорганізмів, що зумовлюють розвиток інфекційних процесів. Інформація про різновиди кишкових інфекцій кодується у лексико-граматичній будові термінів, що позначають розлади, які спричинюють збудники.